St. 144 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu — petek 19. junija 1925. Posamezna številka 20 cent. Leitnik I.

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se naslavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Odgovorni urednik: Prof. F. Peterc. — Lastnik tiskarne: Edinost. — Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 20.— in celo leto L 80.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Narodna in univerzitetna knjižnica LJUBLJANA — Jugoslavija

Madžarska — svarilen glas

V političnem življenju na Madžarskem je pred kratkim padel dogodek, ki je pomenil veliko in za deželo Arpadovih sinov prežalostno, sramotno senzacijo. Bližala se je obletnica barbarskega umorstva socijalno-demokratičnega novinarja Bela Somogyi-a. To pa ni bil morda kak navaden zločin, storjen iz pohlepa po dobičku ali iz osebne maščevalnosti, marveč **politično umorstvo**. «Probujajoči se Madžari» in njihovi zaplečniki so se hoteli iznebiti nevarnega, odločnega, skrajno vztrajnega in neizprosnega političnega nasprotnika. Morilci so Somogyi-a nasilno odvedli iz stanovanja in ga vrgli v Donavo. In kakor da ni bil dovolj že ta zločin, so izvršili še to bestijalnost, da so njegovo mrtvo telo oskrunili.

Oblastva so, seveda, uvedla «strogo» preiskavo. Kako daleč je šla ta strogost, govori dejstvo, da danes, po tolikem času, ni mogla preiskava še — kakor drzno zatrjujejo oficijelni krogi — zaslediti zločincev! Resnica pa je, da so znani vsej javnosti in ve vsakdo, da se svobodno sprehajajo po budimpeštanskih ulicah in se ponašajo kot vitezi čistega ščita, brez hibe in madeža.

Nedavno, malo pred obletnico umorstva, pa je prišla tista velika senzacija: bivši minister za notranje stvari Beniczky, ki je vodil prve preiskave, se je prijavil sodniji kot priča, da je **bilo to umorstvo naročeno od upravnika in glavarja države, Horthy-ja samega!** Mesto pa, da bi se zgodilo, kar bi se moralo v vsaki pravni in civilizirani državi, da bi namreč sodnik zaslišal Beniczkega, so pričo enostavno poslali v preiskovalni zapor radi — obrekovanja in ščuvanja proti predstavnikom države.

In potem se je zgodilo še nekaj, kar bi se moralo zdeti izključeno, če bi si hoteli Madžarsko predstavljati kot pravno in redno državo: zatožni senat kazenske sodnije je potrdil ukrep preiskovalnega sodnika, je torej sankcijoniral to flagrantno kršenje neogibne naloge in dolžnosti kazenske preiskave. Beniczky mora ostati v preiskovalnem zaporu in čakati na svojo, brez vsakega dvoma žalostno usodo, če ne poseže iznenada vmes maščevalna nemeza in zadene zločince in njih visoke zaščitnike.

Dne 11. t. m. je bila obletnica umorstva novinarja Somogyi-a. Socijalno demokratični poslanci so se podali na pokopališče, da bi izvršili čin človeške pijetete, da bi počastili spomin svojega tovariša - poslanca — mučenika. Položiti so hoteli na njegov grob venec z napisom: «Resnica je na poti». Ta napis pa je spravil policijo v vse furije. Močan policijski kordon je **poslancem zabranil dostop do groba!** Poslanci, ki se jim je pridružila velika množica ljudstva, so se sklicevali na svojo poslansko nedotakljivost in so zahtevali odločno, naj jih pustijo h grobu! Redarji pa niso odnehali in so zahtevali celo, **naj jim poslanci izročijo oni venec.** Ker pa so poslanci odklonili to zahtevo, so jih redarji dejanski napadli. Prišlo je do spopada, v katerem je bil eden poslancev ranjen. Končno se je redarjem posrečilo iztrgati venec iz rok poslancev. **Vrgli so ga ob tla in teptali ga — na svetem kraju groba — z nogami!** Ko so poslanci opozorili poveljnika redarjev, da je tako postopanje nezakonito in nečloveško, se je opravičeval, da postopa **po dobljenem ukazu.**

Po tem razburljivem prizoru pa se je zgodilo najhujše. **Vdova Somogyi-a z otroci je hotela h grobu** in je tudi hotela položiti venec na grob. **Pa tudi vdovi in otrokom pokojnikovim je madžarska policija zabranila pristop h grobu očeta in soproga. Odgnala jih je z brutalnimi grožnjami.** Ko je množica doznala o tej nečlovečnosti, se je je polastilo neopisno razburjenje, ki pa ga je redarstvo udušilo s tem, **da je z golimi sabljami razgnalo množico od grobov.**

Taki sramotni, škandalozni, vsakemu človeškemu čustvovanju, vsaki kulturi in civilizaciji nasprotujoči prizori so se odigravali dne 11. t. m. na pokopališču v Budimpešti. Pijeteta do mrtvih je zapoved in dolžnost kulture in civilizacije. Ljudje, ki ne spoštujejo mrtvih, oziroma ki ne dopuščajo, da bi drugi svojim dragim mrtvim izkazovali svojo ljubav — pa bilo le s tihim znakom, cvetjem na grob: taki ljudje niso kulturni, so barbari! Če je bilo umorstvo Somogyi-a bestijalno, je pa postopanje z nesrečno vdovo stokrat bestijalno. Če je moral Somogyi umreti smrt mučenika za svoje ideje, morajo tudi njegovi dragi trpeti strašno duševno mučeništvo.

Prizadevanja madžarskih mogotcev, da bi izbrisali spomin na opisano umorstvo in da bi **poznane morilce** odtegnili roki pravice, in pa njihovo tu gori opisano divjanje na pokopališču so praven in kulturen škandal, govorijo za Madžarsko porazen govor, da tam ni pravice za vse tiste, ki jih mogotci sovražijo, da je justica le dekla mogotcev, a da tudi ni človeškega čustvovanja, kar mora vzbujati **stud v vsem civiliziranem svetu.**

Toda mora priti — o tem smo uverjeni — dan obračuna. Kajti logika zgodovine je, da iz istih krogov, v katerih so nastala zločinstva, vstajajo obtoževalci. Je tako, kakor je bilo zapisano na onem vencu: resnica je na poti! Utira jo sedaj zaprta priča. Resnica mora priti na dan in z njo Veliki petek za nasilnike. Nobena država ne more živeti in se srečno razvijati, če nje naprave — pred vsem pa sodne — ne slone na podlagi absolutne pravičnosti napram vsem brez razlike. Iustitia regnorum fundamentum! To je menda edina pametna beseda Habsburžanov. In ravno zato, ker se je niso držali, so se pogubili. Vladavina, ki se opira le na nasilje in krivico, je kljub vsej svoji navidezni moči le kaplja na veji. Mora pasti!

Seja poslanske zbornice

RIM, 18. Sejo poslanske zbornice je otvoril on. Casertano ob 16. uri. Po prečitanju zapisnika se je oglasil k besedi poslanec Dudan z ozirom na svoj pridržek pri glasovanju o pogodbi med Italijo in Jugoslavijo glede Reke. Grajal je popustljivost sen. Sforze, ki je s tajnim pismom obljubil Jugoslaviji toliko koncesij. Tudi zavod sv. Jeronima je Italija zgubila na isti način. Ta zavod, ki ima ogromna posestva, je bil prisojen Jugoslaviji na podlagi tajnega sporazuma med Vatikanom in takratnim pravosodnim ministrom on. Rodino.

On. Baistrocchi predlaga, naj zbornica pošlje pozdrave letalcu De Pinedu. Predlogu se pridruži v imenu vlade on. Mussolini. Predlog se sprejme.

On. Madia se spomni smrti poslanca Alfonso Lucifero.

Nato prične razprava o zakonskem načrtu, ki daje vladi pooblastilo, da reorganizira urade za izvedbo javnih del na jugu države in na otokih. Razprave se udeležijo on. Joung, Abisso in Salerno. Končno povzame besedo on. Giuriati, ki poda v glavnih obrisih načrt za izvedbo javnih del na jugu.

Padanje lire

RIM, 18. V trgovskih in političnih krogih je povzročilo veliko skrb novo padanje lire. Ves tisk se bavi s tem vprašanjem, ki je življenjskega pomena za vso državo. Posebno vlada skuša na vse načine varovati deželo pred novim padanjem valute, ker se zaveda, da je tudi njen prestiž v igri. Finančni minister De Stefani je v stalnih razgovorih s predstavniki finančnih krogov.

Glede vzrokov nazadovanja lire se mnenja pač delijo. Vladni tisk meni, da ni sploh nikakega vzroka za ta pojav. Plačilna bilanca da je kljub velikemu uvozu žita še vedno v ravnovesju, ker so tujci v zadnjem času pustili mnogo denarja v Italiji. Tudi denarni obtok se je zmanjšal za 188 milijonov lir. Kje torej tiči vzrok?

«Giornale d'Italia» pravi, da je ura težka; tega naj se zaveda vlada in njen načelnik. «Ves narod mora nastopiti za obrambo lire. Manj notranjih intrig, manj polemičnih iger, manj napetosti duhov in več sloge, več sodelovanja, več sporazumljenja v notranjosti. V inozemstvu je treba delati za zaupanje ne samo v finančni in gospodarski položaj Italije — ki je v bistvu dober — ampak tudi v sposobnost države, da se mirnim potom ustali. Na pr., vsakdanje gromovite Farinacijeve grožnje nikakor ne povečajo zaupanje v inozemstvu. Odgovorna vlada naj zadržuje neodgovorne, naj zagotovi ne samo materijalni, ampak tudi moralni red, naj skrči stroške, naj vodi politiko, ki jo bo inozemstvo lahko razumelo na vseh poljih — političnem, finančnem, gospodarskem in moralnem. Liro je treba patrijotično braniti; to je v resnici visok državni cilj».

Italija za ureditev medzavezniških dolgov

Izjave Mussolinija ameriški in angleški vladi

RIM, 18. Vsled poluradnih razgovorov italijanskega poslanika v Washingtonu z zastopniki ameriške zakladnice, je ministrski predsednik Mussolini formalno izjavil vladi Združenih držav, da je Italija pripravljena začeti uradna pogajanja za ureditev svojega dolga. Dan začetka pogajanj bo določen v najkrajšem času.

RIM, 18. Italijanska vlada je potrdila angleški vladi, da želi začeti pogajanja za prijateljsko ureditev vprašanja dolgov Italije napram Angliji.

Vprašanje izžrebanja benečijskih obveznic

RIM, 17. Finančno ministrstvo je prejelo že več vprašanj, kdaj se bo vršilo izžrebanje benečijskih obveznic in sicer v svrho izplačila premij ali v svrho amortizacije.

V smislu ukaza-zakona od 16. decembra 1923. (čl. 5) se izžrebanje ne more vršiti predno ni bila plasirana vsa prva serija. Kakor hitro se bo izpolnil ta pogoj in to se bo zgodilo v najkrajšem času, se bo pričelo žrebanje za izplačilo premij in v svrho amortizacije tudi za prejšnja leta.

Zvišanje eskomptne mere

RIM, 18. Uradno poročilo pravi: Od danes 18. t. m. se obrestna mera zakladnih bonov zviša tako-le:

od 5 na 6% za bone z dospelostjo od 9 do 12 mesecev;

od 4.75 na 5.75% za bone z dospelostjo od 6 do 8 mesecev;

od 4.25 na 5.25% za bone z dospelostjo od 3 do 8 mesecev.

Poleg tega se zviša eskomptna in obrestna mera za predujme pri emisijskih bankah od od 6.50 na 7%.

Italijansko uradno poročilo

o odgovoru na francosko noto

RIM, 18. O odgovoru italijanske vlade na francosko noto glede garancijskega pakta je bilo objavljeno sledeče uradno poročilo:

«Na sporočilo, s katerim je francoska vlada vprašala za privolitev Italije za načrt za noto, ki se ima poslati v Berlin glede pakta za zaščito, je italijanska vlada predvsem potrdila svoje izjave, ki jih je podala, ko je bil storjen predlog s strani Nemčije, namreč v smislu, da je Italija v glavnem za pakt med petimi splošnega značaja kot najsigurnejše sredstvo, da se da trdno podlago pomirjenju Evrope. Pri tem je italijanska vlada še izrazila nado, da bo pakt v svoji končnoveljavni obliki tudi služil tej svoji svrhi.

«Ker se pa med potekom pogajanj in po dogodkih v tem času ni moglo ugotoviti, da-li bo pakt res mogel služiti tem svrham, si je italijanska vlada pridržala vsako odločitev v tem oziru, dokler ne bo iz splošne sestave pakta razvidno, katere konkretne obveze bi znale izhajati iz njega in v katerem položaju se bi Italija znašla pri varovanju interesov, zvezanih s vprašanji, ki se nje neposredno tičejo».

Nemški ministrski svet

Ugoden vtis francoske note

BERLIN, 18. Včeraj je ministrski svet razpravljal o francoskem odgovoru glede pakta za zaščito. Proučevanje tega odgovora je moglo biti le površno, ker ga minister za zunanje stvari ni utegnil še pregledati v vseh njegovih podrobnostih. Na splošno je odgovor vzbudil ugoden vtis v vladnih krogih. Kancelar bo jutri sprejel načelnike strank ter razpravljal ž njimi o besedilu note. V torek ali v sredo prihodnjega tedna bodo sklicani v Berlin predsedniki nemških držav. Nota sama bo objavljena šele jutri opoldne, ker je francoska vlada izjavila, da bodo komaj takrat dotiskani zapisniki zadnjih ženevskih pogajanj med Briandom in Chamberlainom. V Berlinu se bosta objavila le nemška spomenica in Briandov odgovor, medtem ko se bodo v Parizu objavili vsi spisi.

Španosko-francoske rivalitete v Maroku

Važne izjave Abd El Krima

RIM, 18. Posebni poročevalec dnevnika «Popolo d'Italia» poroča svojemu listu o važnem pogovoru, ki ga je imel z Abd El Krimom. Ta izjavlja, da so rifanske čete jako dobro organizirane in da jim ne načelujejo tuji oficirji. Francija in Španija se jako varata, če mislita, da bo morebitna blokada imela uspeh. Dežela Rifancev lahko vztraja cela tri leta brez uvoza živil iz inozemstva.

Abd El Krim je pripravljen pričeti mirovne pogovore s Francijo in Španijo na podlagi modusa vivendi. Rifanci se ne bodo nikoli predali, ako se jim ne priznajo one pravice, ki so vredne sodobnega človeka.

Zelo važne so izjave, ki jih je podal Abd El Krim glede francosko-španskega tekmovanja v Maroku. Rekel je: «Nikakor nisem imel namena, da si nakopam novega sovražnika, ker je gen. Primo De Rivera izjavil, da je pripravljen pričeti mirovna pogajanja, ki bi bila danes gotovo uspešno zaključena, ako ne bi Pariz z velikimi obljubami pritiskal na španskega diktatorja, vsled česar so bili mirovni pregovori prekinjeni. Znano je, da je Francija kazala največje simpatije napram nam, ko smo bili najljutejše boje s Španci. Sedaj pa je spremenila svoje stališče glede maroškega vprašanja in sicer iz ljubosumnosti do Špancev.

Ko je francoska vlada zapazila, da se utegnemo pobotati s Španci, z našimi dosedanjimi sovražniki, se je pričela pogajati z gen. De Rivero, da prevzame špansko maroško cono. Španija je zahtevala od Francije eno milijardo frankov za odstop svojih protektoratnih pravic v Maroku. Francoska vlada je zavlačevala pogajanja, ker je upala, da bodo Španci radi porazov odstopili te pravice za manjšo ceno. Medtem pa je Anglija obrnila svojo pozornost na to kupčijo in Francija je zopet odgodila pogajanja s Španijo. Potemtakem so sovražnosti naše vojske proti Francozom popolnoma upravičene, kajti izzivanja francoske vlade so vsakomur jasna».

Nadalje je pripomnil Abd El Krim: «Nihče se ne sme čuditi, če nismo zasedli Fesa, kajti redne maroške čete niso še posegle v boj. Vem, da se pripravljajo Francozi na odločilno ofenzivo, toda mi se je ne bojimo. Španske čete so že utrujene od dolgotrajnih bojev in francoske tujske legije so v boju nezanesljive. Saj prihajajo k nam dnevno francoski legijonarji-dezerterji.

Francosko-španska konferenca

MADRID, 18. Španosko-francoska konferenca za Maroko se je sestala ob 17. uri v veliki dvorani predsedništva direktorija. Sklenjeno je bilo, da bo konferenca najprej razpravljala o varnosti in o pobijanju tihotapstva z orožjem.

Francoski socijalisti proti Painlevéju?

PARIZ, 18. Kakih 60 članov socijalistične stranke je prisostvovalo sestanku, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju. Seja se je končala o polnoči, ampak razprava se bo nadaljevala še danes. Dosedaj ni še padla nobena odločitev. Iz dosedanje razprave pa se domneva, da bodo socijalisti zapustili politiko podpiranja vlade, ako ne nastopi sprememba v smernicah vladne politike.

Nova belgijska vlada

sestavljena iz predstavnikov vseh strank.

BRUSELJ, 18. Kabinet je sestavljen nastopno: Predsedstvo in gospodarske zadeve: Pouillet, zunanje zadeve: Vandervelde, notranje zadeve: Rolin-Jacquemin, narodna obramba: general Kestens, poljedelstvo: Van de Vyvere. Generalni svet socialistične stranke je s 40 proti 26 glasovom odobril sestavo kabineta.

PARIZ, 18. Demokratične skupine so pregovorile Tschoffena, da vstopi v vlado. Belgijski vrhovni komisar v Porenju Bourlob-Jacquemin in ravnatelj Narodne banke Janssen sta bila pozvana, naj kot zastopnika liberalne stranke vstopita v kabinet. Poleg njih so v kabinetu Hymans (umetnost), Janssen (finance), Anzeele (železnice), Lepoule (javna dela),Carten (kolonije), Wauters (industrija in dela).

Nova vlada je formalno sestavljena iz koalicije socijalistov in levega krila katoliške stranke. Liberalci so iz taktičnih razlogov odklomili oficijelno sodelovanje, poslali pa so v kabinet vendar dva svoja zaupnika, ki sicer nista poslanca, a vendar odlična pristaša liberalne stranke. Tako bo imela vlada, čeprav ji nasprotuje del krščanskih demokratov, močno moralno oporo in bo lahko izvedla svoj program, ki pa je strogo poslovnega značaja. Računajo, da bo izvršen tekom enega leta, nakar se bodo vršile nove volitve, ki naj končno razčistijo politično situacijo.

Huda preizkušnja za ženske v Zagrebu

Posredovanje policije pri zborovanju Udruženja

ZAGREB, 18. Danes popoldne se je vršilo zelo burno zborovanje udruženja hrvatskih žen. Kakor znano, se v tem udruženju bori med seboj več skupin: eno vodi soproga zagrebškega župana Heinzla, drugo pa gospe Kumičić in Trnski in jo imenujejo frankovsko, dočim je skupina gospe Heinzl bolj radičevsko-zajedničarska. Na zborovanju je nastal tak trušč in tako napeta situacija, da je politični uradnik telefonično zahteval od policijskega ravnateljstva oddelek stražnikov. V kratkem je dospel okrajni predsednik Stefanović z oddelkom stražnikov in detektivov, ki so s težko mujo potisnili gospe iz dvorane, v kateri bi se imelo vršiti glasovanje za novi odbor. Policija se je nato postavila k vratom dvorane in pustila vstopiti v dvorano k glasovanju samo po dve in dve gospe. Skupina gospe Heinzl se je vzdržala glasovanja, dočim je frankovska lista gospe Kumičić dobila 380 glasov. Nasprotna skupina je izjavila, da tega rezultata ne priznа, ker ne odgovarja pravilom ter je vložila rekurz pri velikem županu.

«Delovni program» Pašićeve vlade

BEOGRAD, 18. Glede verifikacije in delovanja zakonodajnega odbora je včeraj razpravljal predsednik radikalnega kluba Živković z Jovanovićem in dr. Nenko Perićem. Radi sklicanja verif. odbora niso mogli ničesar ukreniti, ker Pašić ni dal potrebnega dovoljenja. Mislijo, da hoče Pašić zavleči verifikacijo čez zakoniti rok. Kar se tiče delovanja zakonodajnega odbora, vlada hoče forsirati delo, da čimpreje spravi pod streho razne zakone. Kakor kažejo dosedanji načrti, bi prišli kot prvi na vrsto zakon o drž. pravdnikih, kot drugi pa tiskovni zakon, potem zakon o organizaciji sodišč in zakon o sodnikih. O tem bo še končno sklepala vlada.

Preiskava proti Radiću končana

ZAGREB, 18. Danes sta odpotovala v Beograd višji državni pravdnik dr. Aleksander in šef pravosodja dr. Vajič. To potovanje spravljajo v zvezo z vprašanjem internacije dr. Mačka in tovarišev in z vprašanjem procesa proti Stjepanu Radiću. Zanimivo je dejstvo, da je predsednik sodnega stola pred nekaj dnevi izjavil, da je preiskava proti Stjepanu Radiću končana in da je akt izročen državnemu pravdniku. Državni pravdnik je pa včeraj in danes trdil, da akta še ni dobil. Verjetno je, da je odhod dr. Aleksandra v Beograd tudi v zvezi s to stvarjo.

Novi odbor bančnega udruženja

ZAGREB, 18. Danes popoldne je bilo tukaj zborovanje Udruženja bank iz Hrvatske, Slovenije, Vojvodine in Bosne, ki pripadajo k centrali v Zagrebu. Z vzklikom je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik dr. Juraj Vrbanić iz Zagreba, za podpredsednika pa dr. Karl Triller iz Ljubljane, dočim so bili v odbor izvoljeni: Milivoj Crnadak, Josip Cvjetko, K. Živanović, Franjo Hrustič, vsi iz Zagreba, dr. Katović iz Novega Sada in V. Perković iz Sarajeva.

Dogodki na Kitajskem

Izvajanje bojkota proti Angliji — Misijonarji na strani domačinov

PEKING, 18. Za 28. t. m. je napovedana enodnevna splošna stavka. Nadalje je bilo sklenjeno, da morajo vsi kitajski delavci odstopiti 10 odstotkov svoje plače stavkujočim v Shanghaiu. Med tujci vlada v Shanghaiu veliko vznemirjenje. Menijo, da je treba Kitajcem izpolniti gotove zahteve. To stališče zastopajo tudi Amerikanci. Pristaši Anglije pa delajo na to, da se stavkujočim ne pripoznajo nikake koncesije. Japonska zavzema v tem vprašanju posebno stališče. Važen moment tvori v tem vprašanju zadržanje misijonarjev, ki pravijo, da so zahteve domačinov popolnoma upravičene. Od vseh strani prihajajo stavkujočim denarni prispevki. Posebno Rusija je poslala velike vsote.

Za zmago domačinov se vršijo dnevno procesije. Dijaki zahtevajo od predsednika republike, da se ukinejo diplomatski odnošaji z Anglijo.

PEKING, 18. Vseučiliščni dijaki so sklenili, da se bojkotna propaganda proti Japonski ukine in da se osredotoči vse gibanje proti Angliji. V Pekingu skušajo dijaki bojkotirati angleško poslaništvo, kateremu se onemogoča nakup potrebnih živil. Grozijo, da bodo izvajali najstrožji bojkot proti tujcem tudi v Kantonu. Nemiri v Kiau Kjangu, tamkajšnji požigi in umor treh angleških podanikov so znatno omajali položaj angleškega poslaništva.

Stavka železničarjev in pristaniških delavcev

SHANGHAI, 18. Stavka pristaniških delavcev se nadaljuje. V pristanišču se nahaja 33 angleških in 9 japonskih parnikov, ki ne morejo izkrcati blaga radi stavke. Glasom vesti iz Japonske se bodo kitajske banke zopet otvorile v petek. Na pritisk dijakov je stopilo v stavko 4000 delavcev, zaposlenih pri gradbi železnice Peking-Mukden. V King Kangu in Naukingu je položaj neizpremenjen. V Kiu Kjangu se je položaj zboljšal.

Komunistična internacijonala za kitajske delavce

MOSKVA, 18. Komunistična internacijonala rdečih sindikatov je brzojavno pozvala drugo internacijonalo in udruženje sindikatov v Amsterdamu, da pristopita k organizaciji pomožnih sredstev za kitajske delavce ter da delujeta za sklicanje mednarodne konference za proučevanje načina pomoči za kitajsko prebivalstvo.

Telefonsko poročilo iz Jugoslavije je izostalo, ker je bila telefonska zveza vsled nevihte pretrgana.

DNEVNE VESTI

Svilodni trg v Gorici

Tržni položaj živahnejši. Pokazalo se je na trgu več kupcev. Predvidena cena za danes 18. t. m. je obveljala. Pomikala se je med 28 do 30 lir za kg.

Opaža se, da prihaja na trg vedno več blaga, ki je po večini dobro in lepo, vendar pa je še premnogo slabega in neprebranega, kar kvari ceno.

Svilorejci, pazite vendar in prinašajte na trg prebrano blago!

Današnja cena L 28 do 32.50 za kg odgovarja nekako ceni drugih trgov, vendar pa še ni dosegla prave višine. Predvideva se porast cene, in to proti koncu tržnih dni. Vzrok tiči v pomanjkanju svilodov, kar je v zvezi z razmeroma slabo letino na splošno.

Zadružne sušilnice plačujejo na ceno 30 lir. Verona ostala neizpremenjena, za prvovrstno blago se dobi 29 do 33.50 lir. Furlanija ima precej dober trg in plačuje še vedno na odprto ceno do 25. t. m. po kakovosti blaga od 27 do 29 lir za kg.

Vendar v primeri s cenami, doseženimi v Trevizu, ne moremo reči, da je naš trg dober; 17. t. m. je bila cena v Trevizu 37 lir za prvovrstno blago. Pordenone plačuje 34 do 35 lir.

Na trgih v okolici Gorice se plačuje 30 do 32 lir za kg.

Svarimo naše ljudi, naj nikar ne prodajajo slabih svilodov kar na črez. Tudi ti veljajo nekaj. Zahtevajte, da se stehtajo, in le na podlagi teže zahtevajte plačilo.

Ne pustite se pregovarjati od različnih mešetarjev, poprej prepričajte se natančno o ceni, potem šele sklepajte kupčijo.

Nekateri si puste odbiti taro pri lepo izbranem blagu. To ne gre. Pri enem kg tare se pomakne cena za celo liro nazaj.

Za danes se predvideva porast cene na goriškem trgu.

Slov. kmet. društvo v Gorici.

Zopet zaplenjeni!

Včerajšnja številka našega lista je bila zaplenjena. Agent tukajšnje kr. kvesture nam je izročil odlok o zaplembi ob istih formalnostih, ki smo jih opisali povodom naše prve zaplembe. Včerajšnja zaplemba je bila druga redna zaplemba, ki jo je odredila proti nam tukajšnja prefektura, in sicer je smatral g. prefekt za umestno, da nas zapleni zaradi dnevne vesti, objavljene pod naslovom «Na vprašanje odgovor», v kateri smo reagirali s par nedolžnimi pripombami na nekatera podtikanja tukajšnjega vladnega glasila glede prireditev v Komnu in pri Sv. Ivanu. S tem da smo zagrešili nekaj takega, kar bi znalo kaliti javni red in mir. Pač težka je naloga javnega glasila v takih razmerah!

Banca Adriatica

Da bi se konkurz izvedel do kraja, bi trebalo za to več let in upniki bi dobili le večjemu 8—10 od sto. Za to sta bila doslej stavljena dva predloga od strani članov upravnega odbora. Prvega je predložil Caccopardo, drugega pa Feiner in Pozzi. Ta poslednji je mnogo konkretnejši. Glasi se:

1) Privilegirane terjatve se poravnajo popolnoma. To so terjatve za povrnitev vrednostnih papirjev, danih banki v hrambo — če ima upnik potrdilo o tem —, ki označuje poedini papir po imenu in po številki (serija in številka).

2) Za vse vložbe in druge zahteve se plača 25 od sto z obrestmi do 11. januarja 1925.

3) To kvoto dobijo tudi upniki iz naslova hranjenja vrednostnih papirjev, v kolikor imajo potrdilo o hranjenju z označbo papirja in njegove številke in ki temu primerno spadajo k privilegiranim upnikom. Razen tega se ponuja tej vrsti upnikov iz naslova položbe nadaljnja kvota 40 od sto pod pogojem, da sprejmejo to kvoto kot poplačilo ter da se odrečejo vsake pravice do tožbe proti banki kakor taki in proti članoma uprave Feinerju in Pozziju. Tisti upniki, ki ne bi sprejeli tega pogoja, izgubijo vso superkvoto in jim pripade le, kar jim bo prisojeno s pravomočno razsodbo. Banka more vse 45 od sto izplačati ali v istih papirjih, ali v denarju po kurzu na dan plačila.

4) Izplačilo se vrši v roku 90 dni od dneva pravomočnega zaključka, s katerim se odobri ta poravnava.

5) Na željo poedinih upnikov jim bodo kvote izplačane z delnicami Jadransko-Podunavske banke, d. d., v Beogradu, računajoč jih po 100 dinarjev za eno delnico, pri čemer se dinar proračuna v lire po kurzu na dan izplačila. V kolikor bi zaloga teh delnic v posesti banke ne zadostovala za vse želje, se izplača ostanek v gotovini.

6) Razen tega ostane na korist vseh nepoplačanih upnikov eventualna tirjatev: a) od tako imenovanih vojnih potrdil bivše državne uprave za vojne naročbe; b) od nadejane konverzije avstro-ogrskih novčanic visokih serij; in c) v slučaju, da banka dobi pravdo z italijanskim erarjem za Lir 2,879.506'80, ki jih zahteva erar v imenu odškodnine za delovanje banke do 14. julija 1923, in kateri znesek so člani uprave banke že položili — pojde ta znesek tudi na korist upnikov.

Razpravo o tem predlogu je trgovska in pomorska sodnija v Trstu določila na dan 25. junija 1925 ob 9. uri predpoldne. Tedaj odločijo upniki, ali se predlog Feinerja sprejme ali ne.

Iz tabora čehoslovaških Nemcev; Lodgmann contra Baeran

V čehoslovaški javnosti je izzvala splošno pažnjo polemika, ki jo je iznenada začel vodja nemških nacijonalistov v Čehoslovaški dr. Lodgmann, proti bivšemu nemškemu poslancu Baeranu, ki je bil svoj čas obsojen, ker je vrgel v parlamentu smrdljivo bombo, in je bil še le pred nekoliko dnevi pogojno izpuščen iz zapora. Dasi se je obvezal, da se bo, dokler ne poteče rok kazni, izogibal vsakega kaznivega dejanja, se je vendar začel zopet posvečati raznim agitacijam in je potem pobegnil v Nemčijo, kjer nadaljuje s svojimi napadi na Čehoslovaško. Verjetno je, da se je Lodgmann iz političnih razlogov odločil za nastop proti Baeranu, ker se boji, da bi politična akcija v Nemčiji mogla nemške nacijonaliste popolnoma kompromitirati. Ostra obsodba, ki jo je Lodgmann razposlal nemškim listom in organizacijam, je vsekako za nemške stranke v Čehoslovaški, posebno pa za nemške nacijonaliste, grdo spričevalo, ker je bil Baeran po prevratu v javnosti često glavni govornik nemških nacijonalistov. Tembolj sedaj, ko poslanec Lodgmann izjavlja v odprtem pismu, da je Baeran brbljavec, ki trpi na avtosugestiji ter izdaja najzaupnejše stvari ljudem, ki jih ne pozna zadostno. Opozarja vsakogar, naj Baeraja ne smatra kot pooblaščenega zastopnika sudetskih Nemcev. Praški list «Social Demokrat» pripomnja tem povodom, da slika, ki jo je podal Lodgmann, ni popolna, vendar pa objektivna. Baeran je popolnoma neresen človek in politik; abnormalen renomist, nezmožen brbljavec, ki vedno želi, da bi bil središče nečesa, četudi je krog okoli njega najbolj sumljiv Rržkone bo Baeran iz te prazne kritike svojega strankarskega istomišljenika izvajal posledice. V nemških parlamentarnih krogih trdijo že, da prestopi v stranko nemških narodnih socijalistov.

Pobavili smo se s tem domačim sporom v taboru čeških Nemcev zato, ker so tedaj, ko je bil Baeran aretiran in obsojen radi njegove smrdljive bombe v parlamentu, zagnali silen krik, da pomeni to besno preganjanje vseh Nemcev. Sedaj pa sam vodja teh Nemcev označa Baerana kot človeka, ki ne ve, kaj dela — kot političnega norca. Tudi to je prilika, ki kaže, kako so Nemci v Čehoslovaški — preganjani!!

— **IZ UPRAVE NOVEGA RODA. Poverjeniki, ki nakazujejo denar po nakaznici, se prosijo, da ga naslovljajo osebno na upravnika (J. P., Casella postale, S. Giovanni di Guardiella) in ne na upravo.**

— **Pojasnilo.** (S Proseka.) Naše pevsko društvo «Hajdrih» ni moglo sodelovati na slavnosti v Komnu, da-si je bilo priglašeno. Ne po njegovi krivdi. Že zjutraj je poslalo v Komen par svojih zastopnikov, ki so se tam dogovorili, da pošljejo od tam avtokorijero na Prosek po pevce «Hajdriha». Določena je bila tudi ura, kdaj ima priti voz na Prosek. Društvo je bilo pripravljeno in je čakalo skoro štiri ure. Voz pa ni prišel. V tem je bil vzrok, da «Hajdrih» ni sodeloval na slavnosti v Komnu v svoje globoko obžalovanje.

Društvene vesti

— **Kolaši,** danes ob 20.30 pevska vaja radi nastopa z novim zborom. Naprošeni so vsi pevci, da se točno in polnoštevilno udeleže.

— **Rojansko konsumno društvo** bo imelo svoj redni občni zbor dne 21. junija t. l. v lastnih prostorih. Začetek ob 4.30 popoldne. Dnevni red:

1) Poročilo predstojništva. 2) Poročilo nadzorništva. 3) Odobritev letnega računa za leto 1924. 4) Volitev nadzorništva in namestnikov. 5) Čitanje poročila o reviziji «Zveze». 6) Slučajnosti.

SPORT

KOLESARSKA DIRKA S. K. «VAL»

za kraško-vipavsko prvenstvo dne 21. t. m., vzbuja vedno večje zanimanje. Poleg že zadnjič javljenih dirkačev se je do sedaj javilo še 9 Postojnčanov in sicer: Komar Ciril, Omahen Krešimir, Krohne Karel, Milanger Ernest, Žgur Fran, Ozbič Viktor ter Zupan Karel. Priglašena sta bila sicer tudi Komar Ignac in Bajc Franc, vendar še ni gotovo, ali bosta pripuščena k dirki, ker glasom pravilnika ne morejo dirkati kolesarji, včlanjeni v dveh ali celo več klubih. Tehnična komisija S. K. Vala opozarja vse klube, da podajo v dvomljivih slučajih svojim članom izjave, iz katerih izhaja, da so dotični dirkači v resnici včlanjeni le v njihovem društvu.

Nadalje je prijavilo S. D. Adria sledeče dirkače: Gomilšek Drago, Verginella Drago, Kralj Josip, Furlan Pavel, Obad Alojzij, Živec Celestin, Verginella Fran, Budihna Valerij, Vodopivec Marcel.

Zadnja dva sta bila sicer že objavljena, ker sta se javila direktno T. K. «Vala» in bi v slučaju, da jih ne bi naknadno javil njihov klub, startala kot prosta.

Kar velja za Komarja Ignaca in za Bajca, velja tudi za Gomilška, dokler ne poda njegov matični klub striktne izjave, da je vpisan samo pri S. D. Adria.

Od ostalih klubov se je priglasil še Fran Nadižar, član M. D. «Višava» s Konkoiela kot prost.

Da vlada za dirko veliko zanimanje tudi po Krasu in po Vipavskem, je razvidno iz dejstva, da pripravljajo Komenci, Ajdovci in Vipavci posebne darove za dirkače, ki bodo vozili kot prvi skozi Komen, Ajdovščino in Vipavo.

Tozadevno je T. K. določila za dirko sledeči dodatek k pravilniku:

a) Dirkač, ki pojde kot prvi skozi Komen, (bela črta pred gostilno Žigon) dobi posebno darilo Komencev. Isto velja tudi za dirkača, ki kot prvi prevozi Ajdovščino in Vipavo. V slučaju, da bi dospel na omenjene medcilje kot prvi vedno isti dirkač, pripade odnosno darilo na drugega oziroma tretjega itd. dospelega, v kolikor bi mu že ne pripadlo darilo enega prejšnjih medciljev.

b) Vsi klubi in društva, ki na lastnih vozilih (razen motociklov) spremljajo dirko, morajo rezervirati po en prostor za komisarje T. V. dirke.

Skrb za cestni red po Krasu in po Vipavi so prevzela iz naklonjenosti tamkajšnja društva, oziroma sportni klubi.

— **S. D. Adria** sklicuje za jutri v soboto ob 20. uri 30 m. važni sestanek vseh članic in članov, ki bo v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

— **Dirka za kupo lista «Edinost»** se bo vršila v nedeljo dne 12. julija t. l. po isti progi kot lansko leto. Natančnejši program se objavi pra-

—**S. D. «Adria»: S. K. «Sparta».** Na igrišču S. D. «Adria» se bo vršila v nedeljo 21. t. m. nogometna tekma med I. četo S. K. «Sparta» iz Gorice in I. četo «Adrije. Ker je S. K. «Sparta» menda najboljša slovenska nogometna četa v Julijski Krajini in ker bo «Adria» napela vse moči, da častno izide iz borbe z močnim nasprotnikom, bo tekma zelo zanimiva in bo brezdvomno privabila lepo število občinstva.

Iz tržaškega življenja

— **Izkoriščevalci tujskega prometa...** Že od nekdaj so tržaški žeparji kaj radi prežali na tujce, ki prihajajo poleti iz severnih krajev na oddih na obalo sinje Adrije. Sveto leto je letos privabilo v naše kraje nenavadno mnogo tujcev, zato imajo tržaški žeparji bogato izbiro. Predsinočnjim je eden izmed teh — izkoriščevalcev tujskega prometa našel svojo žrtev v osebi 68-letne Angležinje Alice Braunstädter iz Londona, nastavljene v hotelu «Vanoli». Na Corso V. E. III. ji je spretno izmaknil ročno torbico, v kateri je bilo spravljenih 10 šterlingov, 10 šilingov in nekaj nemških mark. Braunstädterjeva je prijavila dogodek na kvesturi.

— **Avtomobil trčil ob kmečki voz. — Dve kmetici ranjeni.** Včeraj predpoldne se je pripetila pri Bazovici velika nesreča, ki bi bila skoro imela tragične posledice. Okoli 11. ure se je premikala po glavni cesti iz Trsta proti Bazovici skupina kmečkih voz, ki so vozili v majhni razdalji drug od drugega. Na enemu, pri katerem je bil vpležen par volov, je sedel 37-letni kmet Jakob Jurišević s svojo 35-letno ženo Marijo in njeno 23-letno sestro Ivanko, vsi trije iz Golaca v Istri. Ko so vozovi privozili do ostrega ovinka, kjer zavije cesta proti Bazovici, je pridrvel iz nasprotne smeri osebni avto, ki ga je vodil 19-letni šofer Fran Giormi, stanujoč v ulici S. Maria Maggiore št. 2; razen njega je sedel v avtomobilu neki častnik. Čim so kmetje začuli trobljo, naznanjajočo bližajoči se avto, so se naglo umaknili na kraj ceste; le Jurišević voli so zaostali. Ker se tudi zadnji voz ni še popolnoma umaknil, je bila cesta deloma zaprta. Šofer, ki radi ovinka menda ni tega zapazil, je sicer v poslednjem trenotku skušal ustaviti avto, a se mu ni posrečilo. Avto je treščil ob Jurišević voz in ga prevrnil; pri tem so seveda vsi, ki so sedeli na njem, zleteli na cesto. Dočim se je Jurišević pobral nepoškodovan, je njegova žena pri padcu zadobila hude poškodbe na raznih delih telesa; zlomila si je levo ključnico in desno roko nad komolcem ter si hudo pretresla drobovje. Njena sestra Ivanka je k sreči zadobila le nenevarne praske po desni roki. Šofer je s pomočjo častnika in navzočnih kmetov spravil ponesrečeni ženski v avto ter ju prepeljal v mestno bolnišnico, kjer sta dobili prvo pomoč. Jurišević ova je bila sprejeta v kirurgični oddelek. Njeno stanje je nevarno.

— **Hotela je rešiti hčerko, pa je sama prišla pod avto.** Par kritičnih trenotkov je včeraj popoldne prestala 28-letna zasebnica Giorgina Visar, stanujoča v ulici V. Bellini. Ko se je okoli 17. ure vračala s pokopališča pri Sv. Ani, je poslala svojo 4-letno hčerko, ki jo je imela s seboj, po sladkorčke v bližnjo mlekarno. Ko se je dekletce vračalo čez cesto k materi, je nenadoma privozil avtomobil. V bojazni, da bi otrok ne prišel pod avto, mu je Visarjeva skočila naproti; toda strah jo je tako prevzel, da je na sredi ceste omedlela in padla ravno pred avto. Dasi je šofer naglo zavil v stran, je zadnje kolo avtomobila žensko hudo odrgnilo po levi nogi in po trebuhu. Mala Elvira je ostala nepoškodovana. Visarjeva je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so ji podali potrebno pomoč; nato je šla ženska po svojih opravkih, pač zadovoljna, da nezgoda ni imela hujših posledic.

Vesti z Goriškega

— **Uprava okrajne bolniške blagajne v Gorici.** Neposredno pred svojo odstavko je priobčil vladni komisar okrajne bolniške blagajne v Gorici, rag. Dante Conforto letno poročilo o upravi blagajne v poslovnem letu 1924. Iz tega poročila izhaja, da je upravno leto 1924 končalo s prebitkom v znesku 94.451.04 lir. Dohodki so znašali 2,436.794.68 lir, izdatki pa 2,343.243.64 lir. Premoženje blagajne je znašalo dne 31. decembra 1922, t. j. tedaj, ko je bil razpuščen prejšnji upravni svet ter postavljen na njegovo mesto vladni komisar, v celoti 4,226.146 lir, medtem ko je znašalo dne 31. decembra 1924, t. j. po dveh letih komisarjevanja 4,086.871, tedaj približno 140.000 lir manj nego dne 31. decembra 1922. Toda nekateri goriški krogi trdijo, da se je za dveletnega komisarjevanja odstopivšega komisarja zmanjšalo premoženje blagajne za približno ¾ milijona lir, kajti med aktivnimi postavkami v l. 1924. je cenjeno poslopje blagajne z zneskom 402.701.03 lirami, medtem ko je bilo v l. 1922 cenjeno z zneskom 232.652.65 lir. Istotako so cenjene premičnine blagajne v l. 1924 z zneskom 287.000 lir, medtem ko so bile v l. 1924 cenjene samo z zneskom 154.000 lir. Razen tega je v premoženjskem stanju blagajne koncem l 1924. zapopadeno tudi premoženje okrajne bolniške blagajne v Gradiški, ki se je dne 1. julija 1924 spojila z okrajno bolniško blagajno v Gorici. Dne 30. junija 1924 je znašalo premoženje okr. bolniške blagajne v Gradiški 404.017.70 lir.

Iz teh številk sledi vsekakor, da se je premoženje okrajne bolniške blagajne v Gorici tekom dveletnega izjemnega stanja v njeni upravi v resnici zmanjšalo za približno ¾ milijona lir. Zato naj bodo te številke glasen memento politični upravi, da čimprej napravi konec temu izjemnemu stanju s tem, da razpiše redne volitve v upravni svet te velevažne socijalne ustanove.

— **Furlanska domovina.** Z upravnim obglavljenjem goriške dežele je bila — tako pravijo Videmčani — zopet obnovljena mala furlanska domovina v mejah velike Italije. Ostanki nekdanjega goriškega deželnega odbora so bili prenešeni v Videm, zapuščina nekdanje goriške dežele je že razdeljena med srečne dediče in sedaj se trudi Videm na vse pretege, da postane on edino in izključno središče obnovljene furlanske domovine.

Dosedaj je upravljala poštno-brzojavne zveze na Goriškem poštno ravnateljstvo v Trstu, medtem ko so bile poštnobrzojavne zveze v starem delu furlanske pokrajine od pokrajinskega poštnega ravnateljstva v Vidmu. Podoben položaj pa nikakor ni ugajal videmskim krogom, ki hočejo, da bi Videm v vsem in povsod postal edino in izključno središče furlanskega ravnateljstva v Vidmu. Na konec so bila ta njihova prizadevanja ovenčana z uspehom, kajti od 1. avgusta dalje bodo goriške poštnobrzojavne zveze podrejene pokrajinskemu poštnemu ravnateljstvu v Vidmu.

— **Smast pri Kobaridu.** Tudi pri nas smo imeli te dni eno žrtev iz «poglavja brez konca». Štefanija Ivančič iz Smasti hšt. 2 se je zbodla pri poljskem delu ob bodečo žico, preostanek bivših vojnih ovir ter vsled zastrupljenja krvi umrla v petek v goriški bolnici. Naj ji bo lahka goriška zemljica.

— **Kamno pri Kobaridu.** Prodali smo občinski gozd v Kolovratu. S skupičkom prodaje gozda ter s prispevkom naše občine nameravamo v kratkem zgraditi most čez Sočo. Res skrajna potreba je še, da dobimo zvezo z onstranskim bregom ter seveda nadalje po državni cesti tudi z drugimi bližnjimi kraji. Sedanji prevoz po žici je še kolikor toliko varen ob navadnem suhem vremenu, nikakor pa ne v času pomladanskih in jesenskih nalivov.

Ker že imamo ustnovljeno svoje prosvetno društvo, pozivamo prav vse fante, naj vstopijo vanje, da bomo s skupnimi močmi skrbeli za povzdigo izobrazbe med nami. Naj bo pozabljeno, kar nas je ločilo zadnje dve leti ter bodimo složni da ne bodo imeli oni naši nasilni nasprotniki v Kobaridu povoda se veseliti nad našimi domačimi zdražbami.

— **Pečine.** Tukajšnje društvo uprizori dne 21. t. m. ob 2.30 Jalenovo dramo «Dom». Na sporedu so tudi pevske točke, ki jih bo izvajal moški zbor iz Sv. Lucije. Vsa sosedna društva in okoličani so iskreno vabljeni.

Zveza prosvetnih društev

— **Društvene prireditve v Gorah. Tolmin.** V nedeljo ob 4. uri popoldne priredi Rokodelsko bralno društvo po dolgi prisiljeni nedelavnosti predstavo z igro znanega francoskega komika Molière-ja «Namišljeni bolnik». Istočasno bo tudi neke vrste poskušnja z novo, veliko, sicer še ne izdelano dvorano gospe Cazafura. Režiser igre, znani dolgoletni diletantski igralec g. Leban, jamči, da se bo prisotno občinstvo do solz nasmejalo pri predstavi.

— **Sv. Lucija.** Tuk. Čitalnica pridno študira «Golgoto», katero bo uprizorila tekom ene izmed prihodnjih nedelj.

— **Njivice — Kojsko.** Na podlagi okrožnice videmskega prefekta Riccija št. 414 od 28. februarja 1925. je povrnjena županom oblast izdajati dovoljenja za društvene prireditve. No, naš županov namestnik si ne upa izdati potrebnega dovoljenja ter se izgovarja na brigadirja. Opozarjamo zaradi tega višjo varstveno oblast, da opozori gospoda brigadirja, da natančno izvršuje službene predpise in si ne prisvaja pravic, katere mu ne pritičejo. Zadnjo nedelio, je kar meni nič tebi nič prepovedal prireditev, dasiravno je na stotine ljudi čakalo predstave in je bila cela zadeva v redu.

— **Njivice pri Kojskem.** Namesto v nedeljo, dne 14. t. m., ko je nameravana prireditev morala izostati zaradi oblastvene prepovedi, se bo vršila v nedeljo dne 21. t. m. Na sporedu so sledeče točke: 1) La Campana, deklamacija. 2) Opomin k veselju, poje mešan zbor. 3) Ljubosumnost, veseloigra v enem dejanju. 4) O nevihti, deklamacija. 5) O večerni uri, poje moški zbor. 6) Planšarica, šaljivi prizor s planin. 7) Trije ptički, burka v dveh dejanjih. Med odmori bo svirala godba. Šaljiva pošta. Veselica se bo vršila v prostoru g. Sebastijana Kumar pod Humom.

Vabijo se vsi ljubitelji zdrave zabave, ki naj pozabijo, da so v nedeljo prišli zaman k prireditvi. Društvo je storilo svojo dolžnost in z najboljšo voljo. V nedeljo se bo popravilo v podeseterjeni meri, kar se ni zakrivilo. Gotovo ne bo nikomur žal, če se bo prireditve udeležil.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 1050.— do 1100.— Belgija od 122.— do 125.-; Pariz 126.— do 129.-- London od 129.— do 133.-- ; New York od 26.50 do 28.—; Španija od 385.— do 400.—; Švica od 515.-- do 530.— ; Atene od 45.— do 47.—; Berlin od 625.— do 645.— ; Bukarešt od 11.50 do 12.50: Praga od 78.50 do 82. : Ogrska od 0.0370 do 0.0390; Dunaj od 0.0375 do 0.0395; Zagreb od 46.75 do 48.—.

VALUTA; Avstrijske krone od 0.0375 do 0.0385 dinarji od 46.25 do 47.50; dolarji od 26.25 do 27.75; novci po 20 frankov od 100.— do 105.— funt šterling od 129.— do 133.—.

Benečijske obveznice 75.90.

MALI OGLASI

60 IZVEŽBANIH RUDARJEV, rudarski delovodja in 25 pridnih podajačev se išče za gradbo železniškega predora. Naslov pri upravništvu lista pod «Št. 825.» (825)

IZKUŠENA babica se priporoča. Via Chiozza 50, pritličje. 824

KUPIJO SE: obrabljene klopi, stelaže in decimalna tehtnica za specerijsko trgovino. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na naslov Poštoležeče, Trnovo 99 pri Il. Bistrici. 812

BABICA, autorizirana se priporeča. Slaveo, via Giulia 29. 64

KLJUČAVNIČARSKEGA pomočnika, izvežbanega in pridnega sprejme takoj mehanik Henrik Filipčič v Dutovljah. 813

DRŽAVNI VPOKOJENEC, 46 let star, vešč v govoru in deloma v pisavi slovenskega, hrvatskega, češkega in nemškega jezika bi sprejel službo vratarja v hotelu ali paznika v tovarni. Slika in naslov pri upravništvu. 812

SREČO v Jugoslaviji dobi oni, ki poseduje Din 150.000.— in ima veselje do trgovine. Radi nujne preselitve se odda v najem trgovina z mešanim blagom pod zelo ugodnimi pogoji. Lokal stoji na glavni točki v največji fari in lesnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Zlata bodočnost se nudi onemu, ki bi kupčeval z lesom in ogljem. Ker je obrt za trgovino z mešanim blagom v hiši, je torej mogoče prevzeti vsakomur, ki ima veselje do trgovine. Ponudbe pod «Zlata bodočnost» na upravništvo. 818

HIŠICA z nekaj zemljišča se proda za nizko ceno. Vprašati na Sušaku, Boulevard 165. 820

Načelništvo **Občekoristne stavbne in stanovanjske zadruge „Kaš Dom“** r. z. z om. j. v Trstu vabi gg. člane na **VIII. redni občni zbor,** ki se bo vršil v soboto, dne 27. t. m., ob 8 zvečer, v prostorih Zadružne Zveze v Trstu, ul. S. Francesco št. 16 I. s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelništva. 2. Poročilo nadzorništva. 3. Odobritev bilance za leto 1924 in sklepanje o poslovnem vspehu. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Razgovor o prodaji zemljišč. 6. Dopolnilne volitve, 7. Slučajnosti. (484)

Konsumno društvo - Občine

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, 21. t. m., ob 2. uri popoldne, v društvenih prostorih:

DNEVNI RED:

1. Volitev predsednika.
2. Raznoterosti.

(485) ODBOR.

DARILA ZA BIRMO

po nizkih cenah dobite samo pri zlatarju

ALBERTU POVH-U

Via Mazzini 46

BANCO METALLI PREZIOSI

Via della Borsa 2, tel. 19-27

KUPUJE krone, goldinarje, zlat in srebrn denar kakoršni v rabi kakor tudi zlato, srebrnino, platin in dragulje ter jih (68)

plačuje po najvišjih cenah.

ZA BIRMO

je edini voš urar in zlatar

Alojzij Povh

na Piazza Garibaldi št. 2 prvo nadstropje

V. mednarodni vzorčni velesemenj v Ljubljani

(JUGOSLAVIJA)

od 29. avgusta do 8. septembra 1925.

Popusti na potnini in prevozu razstavljalcem in obiskovalcem. — Prenotacijo za stands, ki konča s 1. julijem t. l., preskrbi zastopnik **Arnončni zavod G. Čehovin, Trst, Viale XX settembre 65, I.** — — Uradni ekspediter: Družba Fratelli Gondrand.

Zahtevajte prospekt, ki se Vam pošlje zastonj. (479)

Storite veliko napako

ako zahtevate od lekarnarja le čokoladni bonbon proti glistam ali odvajalni bonbon. Vprašati morate vedno čokoladni bonbon ARRIBA proti glistam in odvajalni bonbon ARRIBA.

Čokoladni bonbon ARRIBA proti glistam v ZELENIH zavitkih L 1.— odvajalni čokoladni bonbon v RUDEČIH zavitkih 50 cent.

Pazite na ime ARRIBA.

Na prodaj v vseh lekarnah.

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA: (84)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel *Ivan Vouk.*

«Črez nekaj tednov po sinovem odhodu v Benetke, sem prejel vest, ki me je zelo potrla. Cezar Salviati, moj daljni sorodnik, je pisal, da je na smrt bolan. Čuti, da se mu bliža konec, in me prosi, naj pridem k njemu, ker da ima do mene prošnjo, od katere da je odvisen njegov dušni mir. Odločil sem se, da takoj odpotujem, ker sem iskreno ljubil ubogega Cezarja, ki mi je bil prijatelj v rani mladosti. Pozneje se je preselil v Rim in stopil v papeško vojsko in zgubil sem ga iz vida. Slišal sem, da se je oženil, toda nič več nisem vedel o njegovi daljnji usodi. Našel sem svojega bednega prijatelja v revnem majhnem gradu blizu Perugie, edinem zatočišču, ki mu je ostalo od prej velikega premoženja. Resnično je umiral in moj prihod ga je zelo razveselil. Povedal mi je svojo žalostno zgodbo in s solzami v očeh me je prosil, naj vzamem pod svoje pokroviteljstvo njegovo edino šestnajstletno hčerko Giovanno.

— Ubogo dekle nima nobenega na svetu, a za siroto, posebno če je revna, je edino pribežališče samostan, no Giovanna nima poklica za takšno življenje. Srce mi krvavi pri misli na negotovost njene bodočnosti, — je obupno zaključil Cezar.

«Tedaj je vstopila mlada deklica s pijačo za očeta in njena zunanjost me je presenetila; pomislil sem, da nisem nikdar v življenju videl tako dovršene lepote. Priprosta, temna volnena obleka je še bolj odražala belino njenega obličja; dve debeli kiti, podobni dvema zlatima kačama, sta segali preko kolen, a velike temne žametaste oči, polne ognja, so me boječe in otožno gledale. Bil sem ganjen in na prvi pogled se mi je prikupila. Obljubil sem Cezarju, da ga ne zapustim do smrti in da vzamem s seboj Giovanno, ki naj bo živela pri meni kakor rodna hčerka, in če se poroči, da ji dam tudi doto. Moja obljuba je neizrečeno razveselila Cezarja. Črez nekaj dni je umrl, potem ko me je blagoslovil. Ko sem uredil po svojih močeh zadeve svojega pokojnega prijatelja, sem odšel ter vzel s seboj Giovanno in nisem slutil, da jemljen pod streho Paolovo nesrečo.

«V Modeni sva se ustavila in kupil sem Giovanni, kar ji je bilo potrebno. Nato smo se nastanili v Montignosu. V novem ozračju obkrožajočega jo razkošja se je Giovanna razvila kakor cvet v solnčnih žarkih in žalost po umrlem očetu jo je prej minila, kakor sem pričakoval. Midva sva si bila zelo dobra; ona me je nazivala «stric Ridolfo», vedno mi je izkazovala hvaležnost in hčerovsko ljubezen, a tudi jaz sem se zelo navezal nanjo.

«Zabavala me je njena otroška radost pri vsakem malenkostnem daru, pri vsaki lepi stvarci. Giovanna je imela krasen, lepo razvit glas, in največji užitek mi je bil, ko mi je po obedu pela spremljajoč sebe na mandolinu.

«Tedaj je prišel v grad mladi umetnik Ezzio Castelli, sin mojega starega znanca iz Modene. Družina Castellijev je bila sicer plemenita, toda ne bogata. Ezzio, ki je bil zelo nadarjen, se je posvetil slikarstvu, napravil si je že ime in dobival donosna naročila od bogatih meščanov in duhovnikov. Prior našega samostana je naročil pri njem sliko za oltar, a jaz sem ga prosil, naj se med tem delom naseli v grad in naslika moj in portret Giovanne. Veselo se je odzval in takoj pričel z delom. Moj portret, ki visi tu v tej sobi, je njegovo delo, istotako portret Giovanne, ki je imenitno izdelan.

«Kmalu sem opazil, da se je Ezzio zaljubil v Giovanno, kar ni bilo nič čudnega. Če bi mu mlada deklica vračala ljubezen, ne bi se upiral njih združitvi, ker je bil on iz dobre družine in brezhibnega obnašanja. A dota, ki sem jo namenil Giovanni, bi zadostovala za njiju življenje tudi brez njegovega dela. Toda Giovanna je ostala ravnodušna in ko se je od ljubezni zaslepljeni Ezzio odločil, da ji odkrije ljubezen, ga je odločno odbila. Takoj je zapustil grad in odšel v Modeno, toda neozdravljiva strast ga je privedla zopet v Montignoso, in šele po dolgem času sem zvedel, da se je dal posvetiti v meniha in vstopil v naš samostan.

«Paolo je živel v Benetkah in po njegovih pismih sem vedel, da se zelo zabava; bil je takšen objestnež in tako razvajen od žensk, da mu je bilo samo izbirati med lepoticami. Tedaj mi je poslal svojo miniaturno sliko, ki jo je napravil znan umetnik, v prelestnem, z rubini vdelanem medaljonu, ki pa je izginil, da sam ne vem kako, in nisem ga mogel več najti. Še danes objokujem to izgubo, zakaj podobnost je bila čudovita. Paolo je bil upodobljen v belem brokatnem kostumu, v katerem sem ga videl, ko sem se udeležil dvornega plesa.

— Moj Bog! Ta portret sem videla v Valerijinih rokah, ko sem dobila odprta vrata v zazidane sobe! — je nepričakovano vzkliknila Larisa Arkadjevna, ki se ni spomnila, da ni do sedaj še nikomur pravila o čudnem nočnem prizoru.